

Erakõrgkoolide tulevik on tume

Haridusminister Mait Klaassen on korduvalt avaldanud arvamust, et erakõrgkoolidel tulevik puudub. Praegu õpib erakõrgkoolides 7818 tudengit, s.o 27 protsenti kogu Eesti tudengkonnast. Nii tunneb veerand üliõpilaskonnast end haridusministri avaldustest puudutatuna.

Klaassen põhjendab oma väidet Eesti niivõrd madala iibega, et lähitulevikus puuduvad noored, kes erakõrgkoolidelt teenust ostaksid, sest on riiklikud tasuta kõrgkoolid, mis õpihimuliste vajaduse viiel erineval moel rahuldavad.

Olen täiesti nõus väitega, et erakõrgkoolidele on suhteliselt palju, kuid mitte sellega, et erakõrgkoolidel puudub tulevik. Esiteks on nõudlus tasulise erahariduse järele olemas, sest erakõrgkoolides ei õpi ainult äsja gümnaasiumi lõpetanud, vaid ka täiskasvanud, kes oma tänase ametiga rahul pole ning teostavad täiend- või ümberõpet. Teiseks peab ühiskonnas olema vaba konkurents, et noor saaks ise valida, kus ta õpib, millist haridust soovib ning kui palju ta selle hariduse eest maksab. Täna varieeruvad õppemaksu hinnad 17 000 kuni 50 000 kroonini ning valikuvõimalus on

36 erakõrgkooli vahel.

Suhteliselt suur on nende noorte hulk, kes erakõrgkooli astudes olid oma valikuotsuse (riiklik või erakõrgkool) õigsuses kindlad, sest neile lubati nii bakalaureuse kraadi kui ka edasiõppimisvõimalusi välisriikides. Haridusministeerium on alates 1992. aastast vorpinud vastutustundetult koolituslube ja tegevuslitsentse. Nii mõnegi erakooli puhul oli tegemist vaid äriideega ja õppuritele jäi mälestuseks diplom, mis kõlbab vaid koduseinale riputamiseks, kuid mitte töandjale esitamiseks.

Erakõrgkoolide akrediteerimine, mis tähendab kooli riiklikku tunnustamist, on veninud teadmata põhjustel ning venib arvatavasti veel aastaid. Nii on tudengid näiteks Eesti Kõrgemast Kommerts-koolist ja Concordia Ülikoolist oma tuleviku suhtes muretud, sest kool on akrediteeritud, kuid teised erakõrgkoolide tudengid ootavad summaotsust või riiklikku halastust.

Selle peale ütleb haridusministeerium, et iga tudeng on erakõrg-

SIRLE SÖÖT
*erakõrgkooli
Veritas tudeng,
Koonderakonna
noorteühenduse
aseesimees*

kooli astudes võtnud isikliku riski ja riik ei vastuta kellegi eest, kui erakõrgkooli ei akrediteerita ning kooli lõpetanu kaotab tööjooturul väärtuse.

Tegevuslitsentsi saamisel on kõige olulisemal kohal õppekavad. Tavaliselt näevad need paberil suurepärased välja, kuid tegelikkus näitab, et loengute andmisel on professorite arv äärmiselt madal ja "plaani täitmiseks" kasutatakse spetsialistide

abi. Sellest tulenevalt on põhjendatud tudengite rahulolematuse lektori suhtes. Akrediteerimise üks tingimus on, et kõrgkoolis on teatud arvu õppejõude, kellel on teaduslik kraad ja kes töötavad täiskohaga antud kooli juures. Huvitav oleks teada, mitu erakõrgkooli antud nõuetele vastavad?

Praegustel erakõrgkoolide tudengitel puudub igasugune turvatunne oma tööturuga seonduva tuleviku suhtes. Arusaamatu on haridusministeeriumi passiivne suhtumine erakõrgkoolide puudutatavatesse küsimustesse. Jääb mulje, et kõrghariduskontseptsioon puudub täielikult

ning pealtvaatajana oodatakse, millal nõrgemad erakõrgkoolid konkurentsitingimustes oma ukse sulgevad. Nendele tudengitele, kes ämbriks kukkunud kooli on lõpetanud ja omavad tühist paberitükki, ütleb haridusministeerium, et ise võtsid riski ja ise vastuta! Nii liberaalset suhtumist lubada ei saa.

Üha rohkem noori soovib omandada kõrgharidust ja erakõrgkoolide pakutava teenuse järele nõudmine suureneb. Haridusministeerium peab tõstma akrediteerimistegevuse tempot, et noored teaksid, mis tasemega koolis nad õpivad ja kas koolil on tulevikku. Tegevuslitsentside andmise nõudeid tuleks karmistada, et ära hoida avantüristide tegevust haridusvaldkonnas. Lisaks eespool toodule tuleks enne, kui algab uus ülikoolidesse sisseastumisperiood, avalikult noortele selgitada, mis vahe on akadeemilisel ja rakenduslikul kõrgharidusel ning millised riskid kaasnevad erakõrgkoolidesse astumisel.

Praegu võib öelda, et erakõrgkoolide tulevik on tume ja haridusministeeriumil on kohustus noortele aru anda, miks akrediteerimistegevus venib ja milline on tuleviku kõrghariduse kontseptsioon.